

Drogi Czytelniku,

Redakcja oddaje w Twoje ręce kolejny numer „Studiów”, w którym zawarto 7 artykułów (z tego sześć w wersji polsko-angielskiej i jeden w wersji wyłącznie anglojęzycznej).

W pierwszym z nich ks. Jarosław Babiński i pani Marzena Kuczyńska analizują jeden z czynników wpływających na kondycję wiary i Kościoła – konieczność odnowy teologii. Za Benedyktem XVI postulują intensywny wysiłek obrony jej naukowej autonomiczności, doceniając wartość dialogu z innymi dziedzinami wiedzy, zwłaszcza filozofią. Przypominają także o zadaniach teologii w Kościele i świecie.

Cyprian Czernicki w swoim artykule „Spojrzenie na Vanitas Antoniego de Peredy” podejmuje próbę interpretacji obrazu, o którym mowa w tytule artykułu. We wstępie malarstwo Peredy osadzone zostaje w szerszym kontekście sztuki hiszpańskiej z okresu baroku, w oparciu o literaturę z zakresu historii sztuki. Następnie Autor przechodzi do próby interpretacji treści obrazu, w której korzysta z fragmentów Księgi Koheleta, której motywy – zgodnie z przypuszczeniem Autora – mogły być jedną z inspiracji dla samego Peredy.

Karolina Ćwik zauważa, że św. Tomasz z Akwinu, pisząc o posłaniu Syna, wpisuje je w szerszy kontekst nauki o wcieleniu. Posłanie rozumie on dwojako: jako posłanie niewidzialne oraz widzialne. O posłaniu niewidzialnym mowa wtedy, gdy w duszy osoby będącej w łasce uświęcającej przebywa Bóg. Oddziałuje On na nasz intelekt – możemy poznać Boga oraz na naszą wolę – jesteśmy w stanie Go miłować. Akwinata podkreśla, że w Trójcy mówimy o jedności istoty, ale o odrębności Osób, dlatego też posłanie Syna różni się od posłania Ducha Świętego. Posłannictwo niewidzialne związane jest z życiem sakramentalnym, które prowadzi do pełnego umiłowania Boga i wzrastania człowieka w doskonałości. Posłanie widzialne jest związane z wcieleniem Boga. Druga Osoba Trójcy Świętej została

Dear Reader,

The editors present a new issue of “Studies” with seven articles (six of them in the Polish-English version and one in the English-only version).

In the first one, Fr Jarosław Babinski and Ms Marzena Kuczynska analyse one of the factors influencing the condition of faith and the Church – a need for the renewal of theology. Following Benedict XVI, they postulate an intensive effort to defend its scientific autonomy, whilst appreciating the value of dialogue with other fields of knowledge, especially philosophy. They also remind us of the tasks of theology in the Church and the world.

Cyprian Czernicki, in his article ‘A look at Antoni de Pereda’s *Vanitas*’, seeks to interpret the painting referred to in the title of the article. In the introduction, Pereda’s painting is set in the wider context of Spanish art of the Baroque period, based on art history literature. The author then moves on to an attempt to interpret the content of the painting, in which he draws on excerpts from the Book of Kohelet, whose motifs – according to the author’s supposition – may have been one of the inspirations for Pereda himself.

Karolina Ćwik notes that St Thomas Aquinas, when writing about the Son’s mission, places it in the broader context of the doctrine of the incarnation. He understands the mission in two ways: as an invisible mission and as a visible mission. An invisible mission is referred to when God dwells in the soul of a person in sanctifying grace. He acts on our intellect, i.e. we can know God, and on our will, thus being able to love Him. Aquinas emphasises that in the Trinity we speak of a unity of essence, but a separateness of Persons, hence the Son’s mission differs from that of the Holy Spirit. The invisible mission is related to the sacramental life, which leads to the full love of God and man’s growth in perfection. The visible mission is

posłana, aby zbawić ludzi od grzechu, ukazując swoją nieograniczoną miłość do człowieka. Wcielenie ukazało, że świętość oraz życie wieczne powinno być celem człowieka, a wszystkie nasze myśli powinny być kierowane do Boga.

Kolejny artykuł ukazuje jak aksjologia może być wykorzystana w praktyce życia. Katarzyna Karpacka, wychodząc z założenia, że godność człowieka stanowi aksjologiczną podstawę wszelkich praw i jest naczelną wartością konstytucyjnego katalogu praw i wolności, bytem niezaprzeczalnym, niezbywalnym, dowodzi, że w rzeczywistości, w świetle aktualnych przepisów, ustawodawca w różny sposób rozumie i chroni godność podmiotów prawa. Jest to szczególnie widoczne w relacjach lokatora i właściciela nieruchomości. Dysproporcja w tym zakresie powoduje, że prawo nie zawsze wyraża takie wartości jak sprawiedliwość, dobro i równość. Przepisy, zawężając granice prawa własności, wpływają na możliwość pełnego korzystania z rzeczy przez właściciela lokalu. Jednocześnie chronią lokatora tylko w określonych sytuacjach, przy użyciu minimalnych środków ochrony, bez realizacji kompleksowej polityki mieszkaniowej, która spełniłaby potrzeby mieszkaniowe osób, które nie są w stanie zaspokoić ich samodzielnie. Ten konflikt praw i godności utrzymuje się od wielu lat, dodatkowo pogłębiany kolejnymi nowelizacjami przepisów. W konsekwencji prowadzi to wielu bezprawnych sytuacji, które bezpośrednio naruszają godność obu stron.

Adam Polonka zwraca uwagę, że płciowość otrzymana przez człowieka w akcie stwórczym jest dlań zadaniem i winna prowadzić do odkrywania komplementarności płci zgodnie ze swoim wyposażeniem ontycznym. Współczesne koncepcje gender zawężające płęć do kategorii kulturowej uniemożliwiają pełne wybrzmienie istoty człowieka, który został stworzony jako mężczyzna i kobieta. Dlatego ważne jest rozwijanie katolickiej wizji płciowości, w której ukazując bogactwo powołania człowieka, zostanie też wskazana rola komplementarnej więzi mężczyzny i kobiety na płaszczyźnie ducha i ciała. Ks. prof. Nagórny, którego doktryna jest analizowana w artykule, doskonale znając nauczanie papieża Jana Pawła II na temat teologii ciała, twórczo je rozwinął wskazując na komplementarność

related to the incarnation of God. The Second Person of the Trinity was sent to save people from sin by showing his unlimited love for man. The incarnation showed that holiness and eternal life should be man's destination and that all our thoughts should be directed to God.

The next article reveals how axiology can be used in the practice of life. Starting from the assumption that human dignity is the axiological basis of all rights and is the supreme value of the constitutional catalogue of rights and freedoms, an undeniable, inalienable entity, Katarzyna Karpacka argues that in reality, in the light of current legislation, the legislator understands and protects the dignity of the subjects of law in different ways. This is particularly evident in the relationship between the tenant and the property owner. The disproportion in this respect means that the law does not always express values such as justice, goodness and equality. By narrowing the boundaries of the right to property, the regulations affect the ability of the owner of the property to make full use of his or her possessions. At the same time, they protect the tenant only in certain situations, with minimal protection measures, without implementing a comprehensive housing policy that would meet the housing needs of those who are unable to meet them on their own. In fact, this conflict of rights and dignity has persisted for many years, further aggravated by successive amendments to the legislation. As a consequence, it leads to many unlawful situations that directly violate the dignity of both parties.

Adam Polonka points out that the sexuality received by man in the creative act constitutes a task for him and should lead him to discover the complementarity of the sexes according to his ontic capabilities. Contemporary concepts of gender that reduce both sexes to cultural categories prevent the full expression of the essence of man, who was created as male and female. Therefore it is important to develop a Catholic vision of sexuality, which, while showing the richness of man's vocation, points out the role of the complementary bond between man and woman with respect to the spirit and the body. Professor Nagórny, whose doctrine is analysed in the article, being perfectly familiar with the teaching of Pope John Paul II on the theology

duchowego i cielesnego wymiaru płciowości, który realizuje się w jedności kobiety i mężczyzny.

Ks. Janusz Szulist podkreśla, że papież Franciszek odnosi się w swoim nauczaniu do sytuacji współczesnego człowieka, który jest przedmiotem oddziaływania przeróżnych trendów kulturowych, ekonomicznych czy społecznych. Sytuacja jednostki jest współcześnie determinowana przez skrajny indywidualizm, będący przedmiotem analiz niniejszego artykułu. Koncentrowanie się wyłącznie na sobie podważa istnienie więzi wspólnotowej, sprzyja również narzędziowemu interpretowaniu sytuacji drugiego człowieka. Skrajny indywidualizm stwarza także korzystne uwarunkowania dla utopii odrealniających rzeczywistość. Skutkami ulegania skrajnemu indywidualizmowi są acedia i pesymizm w działalności duszpasterskiej Kościoła oraz konsumpcjonizm w aspekcie stosunków społecznych. Skrajny indywidualizm skłania do materializmu, a także przyczynia się do pogarszania kwestii ekologicznej. Bazę źródłową tekstu stanowi nauczanie papieża Franciszka.

W ostatnim zamieszczonym w tym numerze piśmie tekście Adam Drozdek prezentuje postać Johna Raya, który interesował się przede wszystkim swoją pracą jako przyrodnik. Jednak, kierując się sumieniem i poczuciem kapłańskiego obowiązku, napisał trzy książki o charakterze religijnym: jedną o fizyko-teologii, jedną o fizyce sakralnej i jedną o teologii praktycznej. Artykuł przedstawia niektóre z jego poglądów wyrażonych w tych książkach.

of the body, creatively developed it, indicating the complementarity of the spiritual and bodily dimensions of sexuality, which is realised in the unity of man and woman.

Fr Janusz Szulist emphasises that Pope Francis in his teaching addresses the situation of contemporary man, who is subject to the influence of various cultural, economic or social trends. The situation of man today is determined by extreme individualism, which is the subject of analysis in this article. Concentrating solely on oneself undermines the existence of a community bond, and also fosters a tool-like interpretation of the other's situation. Extreme individualism also creates favourable conditions for utopias that de-realise reality. The consequences of succumbing to extreme individualism are acedia and pessimism in the pastoral activity of the Church and consumerism in the aspect of social relations. Extreme individualism tends towards materialism and also contributes to the worsening of the ecological issue. The text sources are based on the teaching of Pope Francis.

In the last featured text, Adam Drozdek presents the figure of John Ray, who was primarily concerned with his own work as a naturalist. However, guided by his conscience and sense of priestly duty, he wrote three books of a religious nature: one on physical theology, one on sacred physics and one on practical theology. This article presents some of his views expressed in those books.